

azonban, hogy ezek is eliminálódnak és az egyes tartományi szeszipari egyesülések, aminők a cseh, morva, sziléziai egyesülések, az önálló galíciai egyesülés, végül pedig a nagyipari gyárat egyesítő Spiritus-Industrie A. G. megtalálják a módját annak, miszerint megteremtsék a valamennyinek érdekeit egyaránt szolgáló ausztriai szeszkartellt.

Megteremtik oly időben, mikor az egyesülés, az erőknél koncentrációja elmaradhatatlanul szükséges úgy az ipari, mint pedig a mezőgazdasági szesziparra nézve. Mert előtte állnak azon időszaknak, mikor az ausztriai törvényhozásnak mihamarabb meg kell teremteni az állam finansziális viszonyainak kielégítése szempontjából az új szeszdó-törvényt, mert bizony a dreadnoughtok által felemésztenő milliók egy tetemes része a felemelt szeszdó révén kell, hogy fedezetet nyerjen. Már pedig az adóemelés szomszédainknál a jelenlegi adótételnek 55 % -át képezi csak akkor, hogyha a nálunk már szentesített, de eddig még csak részlegesen életbeléptetett 1908. évi XXVIII. t.-c.-el analog – a kiegyezési törvényünkben lefektetett – szeszdótörvényt alkotják meg.

Minden kétségen felül áll, hogy csak a velünk jelenleg analog szeszdótörvények életbeléptetése is Ausztriában tetemes fogyasztási csökkenést fog előidézni, mint ahogy hazánk szeszipara is el lehet készülve arra, hogy az 1908. évi XXVIII. t.-c. teljes mértékben való alkalmazása mást, mint a fogyasztásnak lényeges apadását nem vonhatja maga után. Ezzel szemben áll azonban ama anomália, hogy a gyümölcs-alkoholok nálunk szinte horribilis adóelkerülésel lesznek termelhetők és így maga a szeszdótörvény teremti az ipari és mezőgazdasági szesziparnak ekkor már az addiginál még nyomasztóbb versenytársat. És itt állnak hazánkban, valamint Ausztriában is a monarchia szesztermelésének legtekintélyesebb faktorai: a mezőgazdák a már emelkedő irányzatot követő burgonya-termelésükkel, melyet másra, mint szeszre fel nem dolgozhatnak, amennyiben az élesztőhamisítási tilalom Ausztriában felhasználandó élesztőnél semmi burgonyakeményítő-keverést nem engedélyez. Nálunk pedig az élesztő-keverés, illetőleg hamisítás, csodálatos módon, a múlt hónapban életbeléptetett rendelettel csak részlegesen hamisításra ad koncessziót Magyarországon felhasználandó élesztőnél, mert kivételre ez az osztrák tilalom folytán amúgy sem kerülhet.

Tiszta szemüvegen néznek tehát az ausztriai szesziparosok akkor, mikor a legkomolyabban foglalkoznak az egyesülés megvalósulásával. Mert mit is várhatnak az egyesülés nélkül a jövőtől. Növekvő burgonyatermés mellett, más iparágban felszabadult nagymennyiségű burgonyával, akkor mikor a szeszfogyasztásban a közel jövőben megalkotandó szeszdótörvények egyrészt, de másrészt pedig a mindig nagyobb mértékben terjedő antialkoholizmussal szemben semmi egyebet, mint tetemes fogyasztási csökkenést, a kényszerből növekvő termeléssel szemben. Ennek pedig természetes következménye nem lehet egyéb, mint rohamos árvisszaesés és pedig azon niveaura, mikor minden egyes termelőnek, tekintet nélkül arra, hogy mezőgazdasági, avagy ipari termelő-e, még a termelési költségeket sem fogja fedezhetni az elért szeszár.

A szeszdótörvényben lefektetett azon elv, hogy a kontingens labilitása révén csak a fogyasztásnak megfelelő mennyiség termelhető, nem nyújthat orvoslást e sivár kilátásokkal szemben, mert látjuk, hogy az exkontingens, dacára a magasabb adózási tételnek, még mindig mint adózott szesz képezi a fogyasztás

A szeszkartell kérdése.

Írta: *Fleischner Miksa*

a Dunántúli gazdasági szeszgyárosok szeszfinomító r. t. igazgatója.

Az osztrák mezőgazdasági és ipari szeszgyárosok már meglévő tartományonkénti egyesülései komoly tárgyalásokat folytatnak, hogy Ausztria részére megalakítsák valamennyi érdekelt egybevonásával a jelenkor ipari fejlődésének szinte elmaradhatatlan egyesítését, a kartellt.

Ebből is láthatjuk, hogy az osztrák ipar előrehaladásával, érdekeinek idejében való felismerésével mindenkor megelőz bennünket. Vannak ugyan még

tárgyát és így lesz a jövőben is, az emelt adótétel mellett is, mert a sok cukorgyári mēlasse feldogozást kíván és értékesíteni kell, valaminthogy a nagy burgonyaprodukciónak is szesztermelésre rendelvek.

Ezen sivár auspiciumok javítására egyesül helyesen és okosan az osztrák szeszipar, még mielőtt helyzete elviselhetetlenné alakul, mert egyöntetű eljárással, az összes érdekek összeegyeztetésével leküzdheti a közelgő komoly és válságossá válható helyzetet.

Csodálatos csak, hogy mindezeket tétlenül, lomhán nézik hazánk ipari és mezőgazdasági szeszgyárosai. Holott meg lehetnek győződve arról, hogy az osztrák szeszipari egyesülés csak borsot fog az orruk alá hinteni, avégből, hogy a helyzet itt se legyen a legrózsásabb, mert úgy, mint a magyar szeszkarrel idejében Ausztria volt a szabad verseny korlátlan terepuma, úgy lesz most Magyarország az osztrák egyesülés részére, melynek áldásait egyébként egyesülés nélkül is érezte az idén az osztrák szeszgyártás, tetemesen olcsóbb piaci rohamaival. Ezek a rohamok pedig az osztrák egyesülés létrejöttkor csak tetemesen fokozottabbak lehetnek, amiért is nagyon elérkezett az idő a magyar szesziparosok részére, hogy nemtörődömségükből mihamarább kivetkőzzenek és akcióba lépjenek a magyar egyesülés megteremtésére.

Nem a fogyasztó-közönség kizsákmányolását célzó kartell megalakítására kell törekedni a magyar szesziparnak. Erre szükség nincsen. Hanem igazán nagy szükség van arra, hogy a magyar szeszipar idejében szervezkedjék az osztrák részről várható támadással szemben. Ezt parírozza sikeresen, még mielőtt számbamenő nemzeti vagyonszereséget kell elsínylenie.

De elmaradhatatlanul szükséges az egyesülés a szesziparnak és ezzel kapcsolatos mezőgazdaságok fejlesztése érdekében is. Mert nálunk, ahol a petróleum úgyszólván tiszta importcikket képez, fokozott súlyt kellene helyezniük úgy a mezőgazdasági mint az ipari szeszgyárosoknak arra, hogy a hazai föld termékeiből minél nagyobb mennyiség dolgoztassák fel inari szesz előállítására, mely a világítás céljait szolgálja. A hazai mezőgazdasági termékekből készült nagymennyiségű ipari szesznek a festék-, lakk-, kalapgyártás és pharmacia terén csak némi okszerű termelés mellett tetemesen nagyobb tért kellene hódítania. Valamint kötelessége volna a hazai szesziparnak magának az exportnak is fokozottabb kultiválása.

Mindezek persze csak egyesülés és egységes szervezet mellett érhetők el. Mert így tehet csak szert az egyesülés mindazon kísérleti berendezésekre, melyek az ipari szesznek fogyasztását növelni tudják. Ezen az utón válik csak lehetővé végre hazánkban is megteremteni a szeszipar érdekeit szolgáló, a hazai mezőgazdaságot intenzívebbé tevő erjedéstani intézetet, amely külföldön oly kiváló szolgálatot teljesít az iparnak és mezőgazdaságnak egyaránt.

Igaz ugyan, hogy ugyanakkor félre kell tennünk kishitű gondolkodási és cselekvési módunkat, amely mindezeidig kerékkötője volt az egyesülések lehetőségének.

Nem a vezérek sorozatára van szükség, hanem cselekvő, tenni vágyó gyáriparosokra a szesziparban, akik mások érdekeit össze tudják egyeztetni a sajanikéval és szolgálni tudnak az egyesültek mellett a hazai gyáriparnak akkor, mikor azt mindannyinak és a saját érdeke is megkívánja, megköveteli.